

ASTRONAUTAS APSKRIDO ŽEMĖ 6 KARTUS

GREIT PASIRODYS KOVOS VAISIAI TARP DE GAULLE IR PARLAMENTO

Atstovai nemėgsta "tiesioginės demokratijos"

PARYZIUS. — Prancūzijos politinės partijos išėjo žūbtūtinę kovą prieš prezidentą De Gaulle, kuris visais svarbesniais valstybės klausimais nori apeiti jų atstovus parlamente ir kreiptis per jų galvas tiesiai į tautą, gindamas šitokią santvarką "tiesioginės demokratijos" principu.

Ketvirtadienį parlamentas balsuos rezoliuciją apie papeikimą ir nepasitikėjimo pareiškimą De Gaulle (formaliai, premjero Georges Pompidou) vyriausybei. Jei golistai patrauks į savo pusę pakankamai atstovų šiai rezoliucijai atmeti, parlamentas nuo tokio smūgio dar daugiau susvyruos. Jei rezoliucija prieš vyriausybę praeis, Pompidou turės atsistatydinti, parlamentas turės būti paleistas ir paskelbti nauji rinkimai.

De Gaulle kreipiasi į tautą

Iš ryto, prieš prasidedant parlamente debatams dėl vyriausybės pasmerkimo, prezidentas De Gaulle vėl kreipis tiesiai į tautą, pasakydamas kalbą per televiziją ir radiją.

Parlamentas nuo pat 1958 metų vengė tokios žūbtūtinės kovos su populiariu prezidentu, žinodamas, kad pralaimėjimo atveju parlamento vaidmuo Prancūzijos valstybiniam gyvenime būtų dar daugiau sumažintas. De Gaulle seniai ieškojo tokios progos, kad galėtų sugriauti dabartinę politinę partijas, susikūrusias ideologiniais pagrindais ir paskui atkurti partijas, paremtas tik ekonominėmis ir socialinėmis programomis.

Nori sutrukdyti referendumą

Parlamentas, norėdamas praveisti papeikimo rezoliuciją, nori tuo sutrukdyti prezidento planą praveisti spalio 28 dieną referendumą apie prezidento rinkimą tiesioginiu balsavimu, kaip jis renkamas Amerikoje.

Parlamentas norėtų pasilaikyti senąją galią, pritaikant 1958 metų konstituciją — rinkti prezidentą senato ir atstovų rūmų balsais.

Prez. De Gaulle pasidarė nepriklausomas nuo parlamento pagal savo konstituciją, kurią patvirtino tauta. Joje buvo numatyta 80,000 asmenų iš "politinio elito" prezidentui išrinkti. Bet jo įpėdinis turi būti renkamas visos tautos, kad būtų ne tik nepriklausomas nuo partijų parlamente, bet ir autoritetingas, sako Charles De Gaulle.

JAV pirks JT bonų už \$100 milijonų

Kitą tiek turi nupirkti visi kiti

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentui Kennedžiui pasirašius kongreso nutarimą — sutikimą pirkti Jungtinių Tautų paskolos laktų, Amerikos vyriausybė tuoj įneš į JT išdą apie \$75,000,000, kiek yra sudėję už paskolų laktus visi kiti nariai.

Kongresas leido vyriausybei pirkti bonų už \$100 milijonų, bet ne iš karto, palaukiant, kad kita tiek bonų nupirktų kitos valstybės.

JT išleido paskolų laktų-bonų už \$200,000,000. Juos žada išpirkti per 25 metus ir mokės 2.5% palūkanų. Šiais skolin-

IŠ VISO PASAULIO

Buvo pagrobę Franco konsulą

MILANAS, Italija. — Ispanų politiniai pabėgėliai penktadienį pagrobė Ispanijos vicekonsulą Isu Elias, nusigabeno į urvą užmiesty, bet mainų prekyba — iškeisti vicekonsulą į areštuotus Franco priešus Ispanijoje — nepasisekė. Vietos žurnalo redaktorius surado su savo korespondentais slėptuvę ir vicekonsulą išvadavo.

"Karalius" Kolonji vėl kalėjime

LEOPOLDVILLE, Kongas. — Centrinės valdžios kariuomenė paėmė į savo rankas Pietų Kasai provincijos sostinę Bakwangą, Albert Kolonji ir jo valdžios narius areštavo. Albert Kolonji, kuris save laiko balubų tautėse karalium, neseniai pabėgo iš Kongo centrinės valdžios kalėjimo, papirkus aukštą pareigūną. Pasiekęs savo provincijos sostinę, Kolonji bandė su ištikimais balubiečiais nuversti Kongo valdžią, bet nepasisekė.

Diefenbaker-Pearson dvikova

OTTAWA. — Ministeris pirmininkas Diefenbaker skundėsi parlamente, kad tokios nuožnios ir žemos politinės kovos, kaip paskutiniuose rinkimuose ir dabar — parlamente, nėra buvę Kanados istorijoje. Diefenbaker ir opozicinės liberalų partijos vadovas Lester Pearson stengiasi patraukti į savo pusę dvi antrajiles partijas — socialinio kredo ir naujųjų demokratų. Pearson pasiūlė parlamente pareikšti nepasitikėjimą Diefenbakerio vyriausybei. Diefenbakerio-Pearson kovos pergalė pareis nuo anų dviejų "pašalinių" partijų nusistatymo.

Indas sienos nesugriovė

BERLYNAS. — Buvo daug šnekėta, kad Indijos pacifistas Nath Zutshi, 35 metų inžinierius, atkreipė savo magiškus ginklus prieš komunistus ir eis simboliškai pagriauti Berlyno mūro sienos. Kitoj sienos pusėj pasirodė vandens patranka, kulkosvaidininkai ir šauliai greitimos bažnyčios bokšte. Vakarų Berlyno policija sulaukė indą ir tūkstąntį žiūrovų ir nuvarė nuo sienos. Indų pacifistas pažadėjo ateiti kas šeštadienį ir sekmdienį pasimelsti prie sienos, kad ji sugriūtų.

Fed. apygardos teismas

New Orleans mieste nutarė nulaikyti iki spalio 12 dienos ir tik tada nuspręs, ar bausti Mississippi gubernatorių Barnett už jo ankstyvesnį negro priėmimą į universitetą. Gubernatorius turįs parodyti visišką klusnumą federaliniam teismui.

tais pinigais JT nori sutvarkyti savo finansus, kurie visiškai pašijo dėl plataus užsimojimo Kongo, sukurti ten taiką, ramybę.



TREČIASIS AMERIKOS ASTRONAUTAS WALTER SCHIRRA. Jis trečiadienį padarė erdvėmis dvigubai ilgesnę kelionę už savo draugus John Glenn ir Scott Carpenter. Jis apskrido žemę beveik šešis kartus.

JEMENO - ARABIJOS KARO PAVOJUS

Karalius Saud ginkluoja nužudyto imamo gimines

SANA, Jemenas. — Kariškių revoliucinės valdžios vicepremjeras Abdul Rahman Al-Baidani pagrasino kaimyninei Saudi Arabijai karu, jei ji ateis į pagalbą nužudytojo Jemeno karaliaus (imamo) giminaičiams, kurie organizuoja Jemeno šiaurėje ir Arabijos pietuose jemeniečius į kovą prieš naujuosius Jemeno valdytojus, "republikonus".

Nužudytojo karaliaus dėdė Al-Hassan, Jemeno delegacijos pirmininkas Jungtinėse Tautose, atskridęs iš New Yorko, įsikūrė Saudi Arabijos pasieny, Jiddos uoste prie Raudonosios jūros, netoli garsiosios Mekos. Arabijoje gyvena 100,000 jemeniečių. Iš jų jis tikisi paramos kovai už sosto atgavimą. Al-Hassan pasiskelbė teisėtu sosto įpėdiniu.

dullah Al-Salla pasveikino Saudi Arabijos karaliaus Saud broliui, pabėgę į Egiptą ir reikalaujant reformų — princai Tatal, Fawaz ir Badr.

VELIAUSIOS ZINIOS

New Yorko centre Manhattane įvyko sprogimas telefono kompanijos rūsy, kur buvo įreista valgykla tarnautojams. 20 žmonių, daugiausia buvusių valgykloj žuvo, daugiau kaip 50 sužeista.

Vyr. prokuroras Robert Kennedy dar negali pasakyti, kad bus sumažinta ir visiškai atitruakta kariuomenė nuo Mississippi valstybės universiteto Oxfordo mieste. Norint garantuoti saugumą pirmam negrui studentui, vyriausybė sutraukė 15,000 karių ir 700 maršalų, ginkluotų civilii.

Kolumbijos kaime Saboya, Tunja miestelio, banditai nužudė penkias moteris ir du vyrus. Argentinos valdžia uždarė du savaitraščius, vieną — peronistų, kitą — komunistų, paaiškindama, kad ji neleis kraštutiniams gaivalams išnaudoti spaudos laisvę žmonių kiršinimui ir revoliucijai.

Revoliucininkai mėgino nuversti Jemeno despotiją 1948 metais. Despotą nužudė, bet netrukus jo sūnus, padedant dvykumų kariams, sostą atsiėmė. Panašiai baigėsi revoliuciją 1955 metais. Karalius Ahmed netrukus vėl grįžo į sostą. Jis mirė natūralia mirtimi š. m. rugsėjo 19 d. Sostą perėmė jo sūnus Al-Badr, bet po 8 dienų žuvo revoliucijoje. Atrodo, kad šį kartą revoliucininkai galės atsilaukti prieš karalius giminaičius. Bet daug dvykumų karių vis dar yra linke mirti už savo "imamą".

Jemeno revoliucinę valdžią sveikina ir remia Sovietų Sąjunga, Jungtinė Arabų Respublika. Naujosios valdžios vadą plk. Ab-



UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo Generalas Hamilton H. Howze, kuris vadovauja federalinei kariuomenei Oxforde, Miss., kalbasi su savo štabo karininkais apie susidarusią krizę Mississippi universitete

Sovietai nedalyvaus pasaulinėje parodoje

Kremlius priekaištauja valstybės departamentui

WASHINGTONAS, D. C. — Sovietų Sąjunga pranešė, kad ji nutarė nedalyvauti pasaulinėje parodoje New Yorke 1964-65 metais. Parodos organizavimo prezidentas Robert Moses už tai kaltina valstybės departamentą, kam jis reikalavęs iš Kremliaus valdžios leidimo suruošti už kelerių metų Amerikos parodą Sovietų Sąjungoj.

Valstybės departamentas neigia, kad jis būtų tokias sąlygas kėlęs už Sovietų dalyvavimą pasaulinėje parodoje New Yorke. Galvojama, kad Sovietus galėjo sulaukyti finansiniai dalykai, pinigų trūkumas. Sovietai norėjo pasirodyti kuo įspūdingiausiai. Jų paviljono statyba būtų atsiėjusi apie \$20 milijonų. Parodos komiteto pirmininkas Moses tačiau laikosi Maskvos aiškini-mo. Netekęs didžiausio parodos kliento, Mr. Moses antradienį pasiuntė pikto protesto telegramą valstybės sekretoriui.

Sostinės džunglės

WASHINGTONAS, D. C. — Antras užpuolimas pastarosiomis savaitėmis prieš kongresnario sekretorę sukėlė ypatingą dėmesį, komentuoja vedamajame straipsnyje Washington Evening Star. Bet dėl to nesą ko jaudintis. Nes tokie dalykai dedasi sostinėje naktis iš nakties, net ir dienos metu.

Jei miesto pilietis yra primušamas, apvagiamas, užmušamas ar išprievartaujamas, nusikaltimo baisumas yra nemažesnis ir tuo atveju, jei pasirodo, kad jis nepriklauso kokio nors kongreso nario štabui, rašo šis dienraštis.

Galėjo baigtis blogiau

Naujai užpultoji moteris buvo Miss Martha Sue Huit, kongresnario Wilbur Mills (Ark.) sekretorė. Ji plėšikas užpuolė tik vieną gatvę nuo atstovų rūmų senųjų įstajų. Jai "tik" supiaustė veidą, išmušė du dantis, sulaužė nosies kaulą. Pasimaičius taksis soferis sutrukdė plėšikui pribaižti savo darbą planingai.

Gulėdama sostinės ligoninėje Miss Huit skundėsi: "Ar ne baisu, kad nebegalai eiti sostinės gatvėm, nebijodama užpuolimo". Laikraštis prisimena senesnius, ne tokius "kultūringus" laikus Washingtone, prieš 30-40 metų, kada sostinės gatvės buvo saugios žmonėms dieną ir naktį, išskyrus vieną kitą užkampį.

Visuomenė, pirmoj vietoj teisėjai, per daug siejosi su kriminalistu teisėmis ir per mažai padorių žmonių teisėmis, jų apsauga, konstatuoja Washington Evening Star.

Prezidentas Kennedy užtikrino, kad jo vyriausybė nemano daryti Sovietams kokių nors nuolaidų Berlyne, kad per tai susilauktų iš Sovietų nuolaidų Kubos konflikte.

Atstovų rūmų karinių reikalų komitetas pasiūlė priimti rezoliuciją dėl Berlyno gynybos, panašią į priimtą Kubos reikalų: imtis reikalui ištikus ginklo Vakarų teisėms apginti.

WALT. SCHIRRA LAIMINGAI NUSILEIDO 10 MYLIŲ NUO APSKAIČIUOTOS VIETOS

IŠ LEKTUVNESIO KEARSARGE, Pacifikas. — Trečiojo Amerikos astronauto Walter Schirra erdvių kelionę pasibaigė po 9 valandų ir 13 min. skridimo laimingiau už abiejų pirmųjų astronautų, John Glenn ir Scott Carpenter, nežiūrint, kad ji buvo beveik dvigubai ilgesnė.

Iš lektuvnešio Kearsarge jis buvo pastebėtas dar ore, leidžiantis pamažu parašiu. Jis nusileido 10 mylių tikslumu nuo apskaičiuotos vietos, kas reiškia nuostabiai gerą kelionės pabaigą. Netūpęs į vandenį, astronautas pranešė, kad jis jaučiasi kuo puikiausiai. Leidžiantis, penkias minutes radijo ryšiai buvo nutrūkę, kas yra natūralu, žinant iš anksto, jog tai yra neišvengiama dėl didelio karščio kapsulės šonuose.

Lektuvnešis priplaukė prie kapsulės ir po pusvalandžio ją įkėlė ant denio kartu su astronautu.

Walter Schirra išlėkė į orbitą 7:15 min. rytą (Chicago laiku) dviejų tonų kapsulė, pavadintoj Sigma-7 Atlas raketos pagalba, 17,500 mylių per valandą greičiu. Patekęs į orbitą, jis padarydavo ratą aplink žemę per pusantros valandos, iškildamas iki 175 mylių ir priartėdamas prie žemės iki 100 mylių.

Astronautas netrukus pradėjo siūsti informaciją jo kelionės sekimo stotims Nigerijoje, Zanzibare, Indijos laivui, Woomeroj, Australijoje, Havajuose, Cape Canaveral, Floridoj ir kitur. Skrendant 5 mylias per sekundę, astronautas gali palaikyti radijo ryšį su artimiausia sekimo stotimi tik ketvertą minučių. Pirmajame pranešime sekimo stotčiai Kane, Nigerijoje, jis pasakė, kad jis savo erdvių kostiume jaučiasi gana gerai, nors temperatūra esanti kiek aukštesnė negu numatyta, 82 laipsniai. Baigdamas pirmąjį ratą aplink žemę, jis pasakė Cape Canaveral stoties sekėjams, jog temperatūra pasidarė normali.

Rašo pranešimą prezidentui

Prez. Kennedy streiko pirmąją dieną (pirmadienį) nutarė panaudoti prieš jį Taft-Hartley įstatymą. Jo paskirta trijų narių komisija konstatavo, kas uosto krovėjų streikas kenkia JAV saugumo uždaviniams, sulaukia sąjungininkų aprūpinimą ginklais, žaliavomis, medžiagomis.

Tuo pranešimu remiantis, prezidentas kreipis ketvirtadienį į fed. teismą, kad jis įsakytų krovėjų unijai grįžti į darbą vadinamam "atsaldymo" laikotarpiui, 80-šiai dienų.

Pagrindinį ginčą tarp krovėjų unijos ir transporto, ekspedicijos kompanijų kelia automatija, nauji mechanizuoti iškrovimo, pakrovimo būdai, kurie vis daugiau darbininkų pašalina iš darbo.

Nkrumah atidare Ganos parlamentą

Priešai iš užsienio bandė jį nužudyti, sako prezidentas

AKRA, Gana. — Prezidentas Nkrumah, apsuptas motorizuotų policininkų ir sargybinių, apsiginklavusių įetimis, atvažiavo atidaryti parlamento naują sesiją.

Gandai, kad jis yra sužeistas, tuo buvo išblaškyti. Jis gana ilgai kalbėjo apie atentatą jį nužudyti, norėdamas suversti kalbėti jo priešams užsieny, "negalintiems pakęsti Ganos daromos pažangos ir kovos prieš imperialistus, kolonialistus ir neokolonialistus".

Valdančioji konvencijos partija, susidedanti iš prezidento gerbėjų (opozicininkai yra išbėgię ar sukūsti į kalėjimą), prieš pora savaitių išrinko Nkrumah prezidentu visam amžiui. Prezidentui tai nepatiko. Jis patarė rinkti prezidentą kas penktą meta, kaip esą nusakyta konstitucijoje.

LAISVĖS GRAŽINIMAS RYTŲ EUROPAI - SĄLYGA KOVOJ PRIEŠ SSSR EKSPANSIJĄ

Iš Pavergtųjų Tautų sesijos New Yorke

(Elta) New Yorke įvykusioje Pavergtųjų Europos Tautų devintojoje sesijoje Lietuvos delegacijos pirm. V. Sidzikauskas ilgesniame pranešime palietė tarptautinę padėtį ir jos sąlytas su pavergtomis tautomis Europoje.

Pranešėjas prirūnė 1961 m. spalio mėn. įvykusioje specialioje penktoje PET sesijoje skaitytą pranešimą, kuriame buvo sugretinti Vakarų valstybių lūkesčiai bei viltytis su faktinąja padėtimi bei įvykių raida pavergtuose kraštuose. Tas pranešimas buvo nurodęs, kad vietoje liberalizacijos vyksmo pavergtos Europos tautos vis labiau pajungiamos sovietizacijos procesui. Tai geriausiai įrodo Lenkijos pavyzdys, kur lenkų 1956 m. laimėtos laisvės palaipsniui vis labiau varžomos, žemės ūkio kolektyvinimas, išskyrus Lenkiją, pavergtuose kraštuose varomas pirmyn, naudojant ypatingai brutalias priemones, ypač Bulgarijoje. Toliau paslebėta, kad per pastaruosius metus rytų ir vidurio Europoje gyvenimo lygis nekilo, visuose pavergtuose kraštuose vykdoma labai stipri kova prieš bažnyčią, o jei po Stalino mirties atsiskaklyta nuo kai kurių komunistinio režimo išsiskokimų, tai baimės ir teroro organizacija liko ir toliau nepaliesta. Dar nurodyta,

kad vietoje suteikti daugiau autonomijos teisių, rytų ir vidurio Europos tautos šiuo metu sistematiniai įjungiamos į sovietinę imperiją. Tačiau nepaisant komunistinio agresyvumo ir didelio pasitikėjimo savimi, o iš kitos pusės — Vakarų pasyvumo, pavergtos tautos vis atsisako prisiderinti prie joms primestos sistemos ir jų pasipriešinimas lieka nepalaužiamas.

Atsižvelgiant į tuos duomenis, PET seimas priėjo išvados, kad tas pavergtųjų pasipriešinimas komunistiniam režimui turi suaktyvinti Vakarų politikos laikyseną. Jei Vakarai siekia tautų apsisprendimo dėsniu, tai jie privalo ir paremti pavergtųjų tautų siekimus.

Pašalintos tik paviršutinės "stalinizmo" apraiškos

V. Sidzikauskas savo pranešime peržvelgė ir kelių metų tarptautinės politikos raidą ir plačiau sustojo ties vad. desalinizacijos vyksmu. Po Maskvinio įvykusio kom. partijos suvažiavimo pavergtieji pradėjo reikalauti daugiau teisių. Kas jų pasirodė? Komunistiniai režimai Europoje pašalino tik kai kurias paviršutines "stalinizmo" apraiškas, tačiau esmėje pats blogis nepaliestas. Vietoje pakeisti nežmoniškas sistemos bruožus, satelitinų kraštų valdovai savo kaltes greitai suvertė "atpirkimo ožiams", daugiausia praieities veikėjų šešėliams. Tie komunistiniai vadai turi pagrindinį tikslą — jiems patiems ir jų klijoms išsilaikyti valdžioje. Tą jų laikyseną ryškiai pavaižduoja naujieji čekų kom. partijos įstatai, kuriuos gruodžio mėn. svarstys partijos suvažiavimas.

Smerkami nusikaltimai prieš partiją, bet ne prieš tautą. Jei pažvelgti į Vengriją (jos klausimas rugsėjo 24 d. pasiūlius JAV-oms, nubalsuotas įrašyti į Jungt. Tautų sesijos dienotvarkę — E.), tai Kadaro priemonės prieš "staliniečius" žymiai švelnesnės, kaip priemonės prieš vad. revizionistus ar aiškius komunistinės sistemos priešus. Taip pat išskelbta tai, kad Kadaras pašalina Rakosį ir kt. ne dėl jų nusikaltimų vengrų tautai, bet dėl nusizengimų partijai.

Pagrindinis sovietų tikslas nepasikeitęs

Po kom. partijos suvažiavimo buvo iškilęs klausimas dėl vadovavimo komunistų judėjimui. Tiesa, Chrusčioviui nepavyko į savo rankas pag-



Mississippi universiteto studentai, susijūnke prie feismo rūmų, meta į Karjūomėne akmenis, butelius ir kas tik pakliūva į rankas. Karjūomėne buvo priversta prieš maistaujantius studentus panaudoti ašarines bombas.

lemžti visą komunistinį judėjimą pasauly, tačiau dėl to džiūgauti nėra pagrindo. Vakaruose dar ne visi įsisąmoninę, kad pagrindinis komunistų tikslas nėra pasikeitęs. Komunistiniai vadai gerai žino, kad be sovietų paramos jiems neįmanoma išsilaikyti valdžioje, be to, patys sovietai yra pabrėžę, kad pasidavimas Maskvai, tai — įstatymas.

Ukis daugelyje kraštų pergyvena krizę

Sukomunistintų kraštų ūkis vietoje parodęs stabilumą ar augančio gyvenimo lygio apraiškas, vis daugiau brenia į nuolatinę krizės būklę. Toji krizės atmosfera ypatingai ryškiai rytų-vidurio Europoje. Pagal J. Tautų ūkio komisijos Europai statistinius duomenis, ciliinis pilietis rytų-vidurio Europoje 1961 m. galėjęs įsigyti mažiau maisto ir vaistų reikmenų, negu 1960 m. Minėtos komisijos pažymėta, kad prievartos būdu vykdomas ūkio kolektyvinimas pragaištingai paveikė žemės ūkį. Sovietams pakėlus, žemės ūkio produktų kainas, juos pasėkė kitų komunistinių kraštai. Tik Lenkijoje mažiau sunkumų su maistu ir svarbiausia dėl to, kad 87% jos dirbamos žemės yra privačių savininkų valdoma.

Tik Lenkijoje kiek pakilo žemės ūkio gamyba, kitur — krito

Lenkija buvo ir vienintelis kraštas, kuriam pavyko 8% pakelti žemės ūkio gamybą. Palyginus su 1960 m., 1961 m. toji gamyba nepakilo Pabaltijo kraštuose, o Vengrijoje buvo kiek mažesnė. Rūmūnija smulkėnų davinių nesuteikia apie padėtį žemės ūkyje, tačiau jau daug pasako įvestos kortelės duomenai ir mėšai. Kad žemdirbiai rytų ir vidu-

rio Europoje nusistatę prieš kolchozų sistemą, tai patvirtino ir Vengrijos Kadaras, pastebėjęs: "Mes negalime paneigti, kad dauguma žemdirbių yra nusistatę prieš socialistinį žemės ūkio pertvarkymą (sukolektyvinimą). Jų pasyvus pasipriešinimas tai pagrindinė žemės ūkio krizės komunistinėje imperijoje priežastis".

Bendroji Rinka įrodo Vakarų demokratijos pranašumą

Bendrosios Europos Rinkos sėkmė rytų ir vidurio Europos gyventojams yra įrodymas, kad Vakarų demokratija yra pranašesnė už komunistinę sistemą. Tai patvirtino ir patys komunistai — pvz. 1962 m. rugpjūčio mėn. Budapešto radijas pažymėjo, kad daugelio vengrų nuomone, Vak. Europos Bendroji Rinka yra pranašesnė už komunistų savitarpinės pagalbos tarybą (COMECON). Tačiau, kaip pabrėžė V. Sidzikauskas, Bendrosios Rinkos sėkmė ir komunistinių režimų ūkiniai sunkumai dar nereiškia, kad Vakarai turėtų nuvertinti tos rytų ir vidurio Europos turimus didelius ūkinius išteklius ir jų reikšmę sovietų valdžios aparatui.

Nepavyksta palausti pavergtųjų dvasios

Par paskutiniuosius metus komunistams nepavyko totaliai palausti pavergtųjų protus ir dvasią ir savo pusėn palenkli jaunąją kartą. Štai, Lenkija, kurioje religinės laisvės esama daugiau kaip kitur pavergtose Europoje, gali būti laikoma komunistinės kovos prieš religiją barometru. Religines laisvės Lenkijoje pradėjus daugiau varžyti kard. St. Višinskis s. m. rugpjūčio 26 d. įspėjo lenkų komunistų vadus, kad vesdami "karą prieš religiją ir keldami neapykantą prieš Dievą" jie stabdo krašto pažangą. Antireliginė veikla ir bažnyčios persekiojimas buvo ryškus ir kituose komunistiniuose kraštuose. Lietuvoje vyko parodomoji kunigų byla, kunigai buvo nuteisti, o Klaipėdoje pastatytoji bažnyčia paversta į mu-

5%

ANT BONUS SĄSKAITŲ

ir

APDRAUSTA

Didesnis uždarbis už santaupas, parentas 48 metų patyrimu ir JAV valdžios agentūros apdrauda.

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. • Chicago 32

SAVINGS IN BY THE 15th EARN FROM THE 1st

4 1/2%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

- Mokamė pašto išlaidas už santaupų atsidintimą
- Mokamė pinigų perkėlimo išlaidas
- DUODAME PASKOLAS NAMAMS PIRKTI ARBA TAISYTI • LENGVI ISMOKĖJIMAI

Valandos: Pirmad. nuo 9 iki 4, Antrad. nuo 9 iki 4, Trečiadienis uždaryta, Ketvirt. nuo 9 iki 6, Penktad. nuo 9 iki 6, Seštadienis nuo 9 iki 1 val.

Albert J. Aukers Presidentas

District Savings ASSETS OVER \$22,000,000 ESTABLISHED 1897

3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • PHONE 254-0104

gu". Nors po komunistinio suvažiavimo tikėtasi daugiau laisvių meno srityse, tačiau ir čia vis dažnėja suvaržymai. Net ir Lenkijoje per pastaruosius 12 mėnesių siaurinama menininkų laisvė. Pvz. buvo uždarytas žinomas intelektualų klubas "Kreivasis ratas", uždrausta išleisti naujosios poeto Ant. Slominskio kūrinis, buvo sumintas rašytojas Jerzy Kornacki, sugriežtinta mitybų kontrolė knygomis ir kt.

Rūgimo, pasipriešinimo, represijų reiškiniai

Panašiai kaip ir 20-sis komunistų partijos suvažiavimas 1956 m., lygiai ir pastarasis suvažiavimas ir su juo susiję "nustalinio" banga sukėlė nepasitenkinimo, rūgimo, pasipriešinimo apraiškas. Kad toks rūgimas vyksta, įrodo ir pačių komunistų šaltiniai, pvz., "Pravda" 1961 m. gruodžio 27 d. pasisakė dėl tariamos kontrolės varžytų netekimo vykdam "nustalinio" vyksmą, 1962 m. vasario 12 d. Bulgarijos komunistų vadovas Živkovas kvietė vesti kovą prieš tuos, kurie yra patekę į "supuvusią Vakarų įtaką".

Pavergtųjų tautų pasipriešinimas padidėjo. Tą pripažino patys komunistai. Pvz., per agitatorių suvažiavimą Lietuvoje, 1962 m. balandžio 13 d. partijos sekr. A. Barkauskas

pripažino, kad "praieities atgynenos dar išliko atskirų žmonių sąmonėje, kai kurie žmonės nekritiškai žūri į buržuazinį gyvenimo būdą".

1962 m. komunistų spaudoje atsirado daug pranešimų apie gyventojų suėmimą dėl "priešiškių veiksmų". Vietoje kad sumažinti valstybės galią baudžiamoje srityje, ji, atvirkščiai, buvo padidinta. Tas polinkis pirmiausia išliko Sovietų Sąjungoje, kur buvo plačiai pritaikintas mirties bausmės vykdymas. Tas polinkis greitai paplito ir pavergtuose kraštuose. Kaip sugriežtintos bausmės prieš nepasitenkinimo reiškius, geriausiai pavaižduoja rumunų baudžiamąjį kodeksą 209 str. Jis numato, kad, jei kas draugų tarpe neigiamai atsiliepi apie režimą, gali būti baudžiamas ligi "25 m. sunkaus kalėjimo ir 5 iki 10 m. civilinių teisių atėmimu".

Vakarų pasyvumą išnaudoja sovietinis imperializmas

Zvilgsnis į rytų ir vidurio Europoje stebimus reiškius 1961-1962 m. rodytų kiek paradoksalų kryptį. Visos apraiškos teikia vaizdą, kad komunistų valdymas silpnėjas, o pavergtųjų moralė didėjanti. Šiaip ar taip, nuo 1961 m. spalio mėn. komunistinės partijos sekr. A. Barkauskas

(Nukelta į 3-ąją pusl.)

PASKOLOS NAMAMS MAŽAIS NUOŠIMČIAIS

Turime daugybę pinigų GI (veteranų) ir paprastoms paskoloms

Skolinamė lengviausiomis sąlygomis. Skubus, mandagus patarnavimas. Leidžiamė anksčiau išmokėti.

STANDARD FEDERAL - STIPRIAUSIOJI CHICAGOS B-VĖ

Apsaugo Jūsų santaupas ir padeda joms augti.

Turime Jums parankius du kiemus automobiliams pastatyti.

Turtas \$82,000,000.00 Atsargos Fondas 7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., President

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 8 val. vak. Antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 p. p. Seštadieni nuo 9 ryto iki 12 vidudieni, Trečiadieniai uždaryta.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

VALANDOS: Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet. Antrad. " 9 " 4 " " " Trečiad. uždaryta visa diena Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet. Penktad. " 9 " 8 " " " Seštad. " 9 " 12:30 " "

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta istaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų ploti. Tai viena idomiausių ir masyvų klientų patogumui puikiai įrengta istaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas. Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

4 1/2%

Anticipated Dividend on Investment Account

Chicago Savings and Loan Association
6245 South Western Avenue. Chicago 36 GRovehill 6-7575

Kriminalistų sindikatas Capone laikais ir dabar

Buvęs teisėjas John Lyle, šiandien 80 metų veteranas, savo laiku palaužęs Chicagos gengsterių organizacijos nugarą ir nusiuntęs į kalėjimą patį gengsterių karalių Al Capone, parašė plačiausiai skaitomą ir išverstą į keletą svetimų kalbų knygą "The Dry and Lawless Years". Savo amžiaus sukaktuvių proga jis papasakojo spaudai apie jo kaip Municipalinio teismo teisėjo ilgų metų nepaliaujamą kovą su Chicagos padugnių elementais.

Ko gengsteriai labiausiai bijo Lyle pirma išrado pavadinimą "visuomenės priešas" (public enemy) ir pirmas išgalvojo būdą kaip pritaikinti gengsteriams kriminalinį kodeksą. Taip pat jis pirmas išrašė įsakymą Capone areštuoti. Išstudijavęs visus statusus, jis rado, kad yra tik vienas būdas gengsterių bogsams paimti už pakarpos, tai "valkatavimas" (vagrancy). Šiuo punktu galima bet kurį parazitą pašaukti į teismą ir pareikalauti įrodymo, iš ko jis gyvena. "Visais kitais atvejais gengsterio kaltę turi įrodyti pati valstybė".

Valkatavimo paragrafu buvo galima atvilkti gengsterį į teismą, pašaukti jį į liudininko kėdę ir priversti jį pasakyti apie savo pajamų šaltinius. Teismo kambaryje esantieji valdžios agentai paskui galėjo

tolkius čiupiti už melagingą priešaišką arba už išsisukinėjamą nuo mokesčių. Stambieji nusikaltėliai būriais leidosi bėgti iš Chicagos, bijodami stoti akis į akį su teisėju, bet teisėjas ir jo šeima ilgą laiką buvo policijos saugoma nuo gengsterių teroro.

Kita priemonė gengsteriams paraišyti buvo miesto potvarkis, kuriuo visi, kas lando po gembleriavimo ir kitokias blogo vardo užėigas, yra laikomi valkatomis, gi prohibicijos laikais gengsteriai tik tokiose landynėse ir laikydavosi.

Teisėjui Lyle 1930 metais gengsterių "karalius" Capone per savo emisarą Tommy Malloy pasiūlė \$10,000 kyšio už tokią kombinaciją, kad teis-

Lyle suims Capone už valkatavimą, duos jam 10 dienų areštą ir po to ištrems jį iš Chicagos su sąlyga, kad jis niekada į Chicago nebegrįžtų. Capone tada norėjo ramiai apsigyventi Floridoje. Lyle buvo teisėjas, kurio per visą 35 metų buvimą teisėju joks gengsteris nei pats jų karalius negalėjo papirkti.

Sindikatas laikosi "laikos politikos"

Paklaustas apie kriminalo sindikatą šiandien, Lyle pasakė, kad sindikatas šiandien yra išaugęs, "apsišvietęs" ir išsigijęs patyrimo bei praktikos. Tai yra didelis biznis. Dabar padugnių viršininkams neberekia naudotis šautuvais, o kai kurie gengių bosai yra tiek suminkštėję, kad net

feiverkai juos išgąsdina. Jie šiandien legaliai valdo kai kuriuos alaus bravorus, bet pelningiausias jų biznis šiuo laiku yra viešbučių ir motelių biznis, ypač nemažas skaičius priklauso nuo gengsterių "muskulų"... Viešbučių-motelių biznis jiems atneša milijonus pelno".

Gengsterių "karalystės" reformas pravedė Murray Humpreys, vadinamas Kupranugariu. Kai tik Al Capone žlugo, Humpreys prikaltėjo sindikatą gaujų vadus keisti "politiką" iš kariškos į taikos, pasidalinti miestą įtakų sferomis ir operacijas teritorijomis. Capone's įpėdinis Tony Accardo tai suprato, įvertino ir dėl to pats pasidarė stambus milijonierius ir kitiems gengsteriams netrukdo uždirbti.

"Sindikatas išmoko gyventi nerodydamas daugiau savo kulkosvaidžių, be egzektorių ir masinių žudynių. Jie šiandien žudo tik savo smulkesnius rangus, bauddami už įvairius neištikimumo ar nepatikimumo veiksmus, ir tokių nužudymų apskaičiai yra".

Susišaudymai Čekoslovakijoje

Čekoslovakų spaudos žiniomis (jas pakartojo ir Vak. Vokietijos radijai, spauda) pastaruoju metu Moravijos daly įvyko policijos susišaudymų su "banditais". Šie atlikę visą eilę sabažo veiksmy, nukreiptų prieš pramonės įrengimus, kolchozus, priešiektuvinę apsaugą ir kt. Susidūrimuose buvę ir užmušti. (E)

Geriausieji metai Kanadoje

Priešingai pesimistų pranašavimams, kad šiemet bus blogi metai trims Kanados provincijoms, dabar numatoma, kad šie metai bus geriausi Manitobos, Saskačevano ir Albertos istorijoje. Kanados žemės ūkio ministeris Alvin Hamilton, trindamas rankas pastebėjo, kad tų provincijų kviečių, avižių ir miežių derlius duos apie pusantro bilijono dolerių pajamų.

Dėl praėjusių 1961 metų sausros ir dėl kviečių pardavimo alkanams komunistų kraštams, Kanada yra gerokai atsargy sandėlius aptūštinusi, o nuvertintus dolerį, pardavimas į kitus kraštus dar pagerėjo. Ekspertai apskaičiuoja, kad trijose provincijose šiemet kviečių derlius bus daugiau kaip 500 milijonų bušelių, kuriuos parduodant po \$2 bušelį, numatoma gauti bilijoną dolerių. Negana to, ekspertai spėja, kad avižių derlius šiemet irgi bus bent 84 nuošimčiais didesnis, kaip pernai. O miežių 25 nuošimčiais didesnis. Kviečių derlius būsiąs dukart didesnis, kaip pernai, geriausias per paskutinius 10 metų.

Ministerio "maldos padėjo"

Lenkijos komunistinės valdžios prekybos viceministeris, jau rugpjūčio mėnesį atvykęs į Ottawą, pasirašė sutartį pirkti 11 milijonų bušelių Kanados kviečių ir dar 7 milijonus bušelių užsisakė ateičiai. Su raudonąja Kinija Kanados valdžia yra susitarusi tarp 1961 ir 1963 metų parduoti 186,700,000 bušelių kviečių ir 46,700,000 bušelių miežių.

Ministeris Hamilton pasikalbėjime su Reuterio atstovu prisipažino: "Šį pavasarį aš meldžausi, prašydamas lietaus; taip, labai smarkiai meldžiausi. Ir štai turime derlių, kokio neturėjome per eilę metų".

Sokio metu ponitė giriąsi šokti išvedusiam vru: — Vakar aš buvau "Figaro vestuvėse..."
Vyras: — Aš ir gi norėčiau tokią laimę turėti, nemokamai prie svetimo stalo gerai pasivašinti.

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, JULY 2, 1946 AND JUNE 11, 1960 (74 STAT. 208) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION.

Of Naujienos published daily except Sunday at 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois for Oct. 1, 1961.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Lithuanian News Publishing Company, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

Editor Dr. Pius Grigaitis, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Managing editor none.

Business manager Martin Gudelis, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

2. The owners: Lithuanian News Pub. Co., 1739 So. Halsted St., Chicago, J. Smotelis, K. Gugis, Nora Gugis, P. Grigaitis, K. M. August, Paul Miller, A. Rudinskas, all of 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: 38,412.

Martin Gudelis, Manager.
Sworn to and subscribed before me this 3rd day of Oct., 1962.
V. M. Coty, Notary Public.
(My commission expires Aug. 11, 1963).

Now at GLASER'S

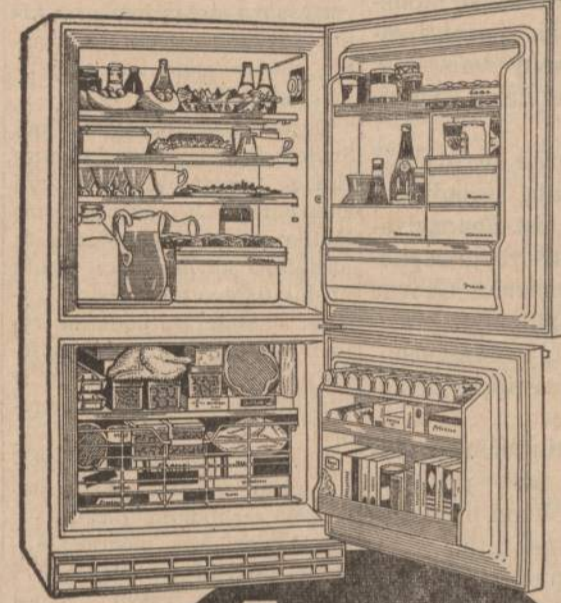
NOW- You can own America's most wanted Freezer or Freezer-plus-Refrigerator

there's an **Amana** to fit any budget

BUT Before you buy ANY Freezer or Refrigerator check these "good Freezer" requirements!

- ✓ A good freezer freezes fast enough to freeze in all nutrition, locking in fresh food value.
- ✓ A good freezer should have the capacity to pull down to 0° F. fast, especially through the critical zone of +32° to +25°.
- ✓ A good freezer should be able to maintain 0° F. with little temperature variance.
- ✓ A good freezer should be engineered to freeze large quantities of foods at one time.

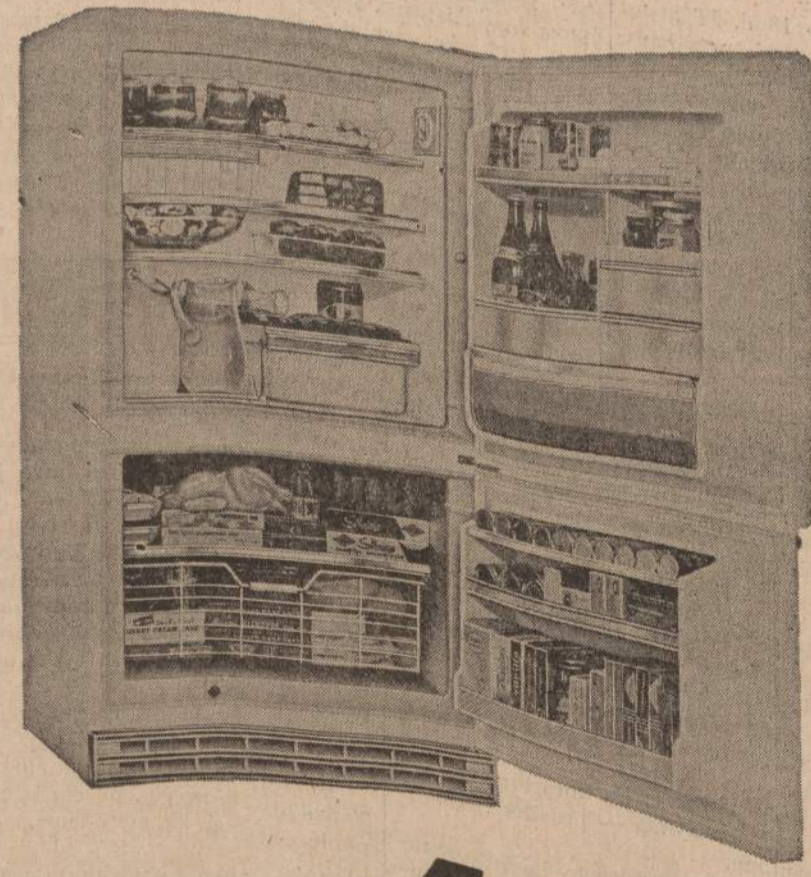
Only Amana meets all these requirements!



TIME LIMIT ON SALE PRICE TILL OCT. 10, 1962

D-13 \$229.95, bet iki 1962 m. spalio 9 dienos \$199.50

FPR-95 — \$377.77
FFS-95 — \$399.95



- FEATURING**
- A genuine freezer unit with Amana-matic contact freezing — freezes food 2½ times faster than other methods — has glide out basket and easy to reach storage compartments in the door.
 - FINGER TIP GLIDE OUT REFRIGERATOR SHELVES for easy access to all foods.
 - TILT-OUT FRUIT BIN!
 - MEAT KEEPER scientifically designed for perfect meat storage.
 - AUTOMATIC DEFROSTING!
 - EXCLUSIVE AMANA STOR-MOR DOORS for additional space.
 - GALLON MILK STORAGE SPACE for 4 gallons — easy to reach table height.



Amana
GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

PRospect 6-1790

